

Datum: 29. 1. 2026

Št.: 091-10/2026-2

- Sporočilo za javnost -

- Za takojšnjo objavo -

13. seja predsedstva Skupnosti občin Slovenije

Predsedstvo SOS opozarja na sistemske vrzeli pri financiranju in izvajanju lokalnih nalog

Medvode, 29. 1. 2026 – Predsedstvo Skupnosti občin Slovenije je na 13. seji obravnavalo več aktualnih in za občine ključnih tem, med drugim predlagane spremembe Zakona o financiranju občin v delu koeficienta razvitosti, resne težave pri zagotavljanju javne službe zavetišč za zapuščene živali ter stanje pri izvajanju programa LEADER/CLLD. Razprava je bila usmerjena v posledice nedavno sprejetih zakonskih rešitev, pomanjkanje sistemske podpore države ter nujnost iskanja bolj pravičnih, izvedljivih in dolgoročno vzdržnih rešitev za delovanje lokalnih skupnosti.

Predsedstvo Skupnosti občin Slovenije (SOS) je na seji obravnavalo predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o financiranju občin (ZFO-1F), ki ga je v Državni zbor vložila skupina poslank in poslancev z namenom omilitve negativnih učinkov nedavno sprejetega ZFO-1E z novimi kazalniki razvitosti občin. Županje in župani so poudarili, da so bile spremembe kazalnikov razvitosti v ZFO-1E sprejete brez predhodnih celovitih simulacij, ki bi pokazale dejanske učinke nove metodologije na posamezne občine. Razpon med najmanj in najbolj razvitimi občinami se je izrazito povečal, posledično pa je kar 34 občin ostalo brez pravice do sofinanciranja investicij iz državnega proračuna.

Predsedstvo SOS je pozdravilo predlagane zakonodajne popravke v ZFO-1F, ki določajo minimalni obseg sofinanciranja investicij v višini najmanj 60 % upravičenih stroškov brez DDV, saj to pomeni, da nobena občina ne bo povsem izključena iz državnega sofinanciranja investicij.

Ob tem pa je bilo poudarjeno, da **zgolj sprememba lestvice sofinanciranja ne odpravlja temeljnega problema**. Kazalniki razvitosti so bili izbrani predvsem glede na administrativno dostopnost podatkov, ne pa glede na to, ali celovito, objektivno in pravično odražajo dejansko razvitost občin, česar tudi predlagani ZFO-1F ne spreminja. Problematična je velika utež kazalnika finančnih virov, ki ne ločuje med rednimi prihodki občin in enkratnimi, projektno vezanimi sredstvi, zlasti evropskimi. Posebej **problematična pa je uporaba kazalnika** pri sofinanciranju investicij, ki niso razvojne narave, temveč so vezane na izvajanje osnovnih zakonskih nalog ali zagotavljanje storitev širšega, regijskega pomena, kjer se upošteva razvitost posamezne občine in ne območja, ki mu investicija dejansko služi.

Predsedstvo SOS zato podpira omilitev trenutnih učinkov nove metodologije, hkrati pa poudarja, da je nujno nemudoma začeti strokovno razpravo o celoviti prenovi kazalnikov razvitosti, njihovi namembnosti in uporabi, ter o vzpostavitvi bolj pravičnega in vzdržnega sistema financiranja občinskih investicij.

Predsedstvo SOS je obravnavalo tudi resne težave pri zagotavljanju javne službe zavetišč za zapuščene živali, ki so se po uveljavitvi novele Zakona o zaščiti živali še dodatno poglobile. Občine so že v zakonodajnem postopku opozarjale, da spremembe povečujejo obveznosti in stroške, ne da bi bile hkrati zagotovljene systemske in izvedljive rešitve. V praksi se je pokazalo, da zaradi strožjih prostorskih in organizacijskih zahtev številna zavetišča odpovedujejo pogodbe ali jih ne sklepajo več, občine pa posledično pogosto ne morejo zagotoviti namestitve zapuščenih živali, čeprav gre za zakonsko obvezno javno službo. Predsedstvo SOS je posebej opozorilo na neustrezen odziv države, saj se pristojni organi, kljub opozorilom in dejanskim težavam na terenu, izogibajo aktivni vlogi pri iskanju rešitev. Zakonodajalec, ki je s spremembo predpisa povzročil systemsko motnjo, občinam ne ponuja niti prehodnih navodil niti konkretne pomoči, temveč vso odgovornost prelaga nanje, tudi v okoliščinah, ko je izvajanje javne službe objektivno oteženo ali onemogočeno.

Ob tem je bilo izpostavljeno pomanjkanje pripravljenosti države za takojšnjo razpravo, saj se seje predsedstva niso udeležili ne ministrica ne predstavniki Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. V razpravi so županje in župani jasno poudarili, da trenutni sistem za občine ni več vzdržen. Država je z zakonodajnimi spremembami bistveno povečala obseg obveznosti in stroškov, ne da bi hkrati zagotovila ustrezno organizacijsko in finančno podporo. Zato so župani zahtevali, da država prevzame vlogo financerja izgradnje regijskih zavetišč za zapuščene živali, pri čemer bi bila naloga občin financiranje storitve oskrbe živali, ne pa tudi celotno investicijsko in organizacijsko breme.

Predsedstvo Skupnosti občin Slovenije je obravnavalo tudi izvajanje programa LEADER/CLLD in delovanje lokalnih akcijskih skupin v prihodnjem programskem obdobju. Temo sta predstavila **mag. Roman Medved, predsednik Društva za razvoj slovenskega podeželja in Primož Kroflič.** Kljub določenim poenostavitvam postopki potrjevanja projektov ostajajo dolgotrajni in administrativno zahtevni, kar zavira izvajanje lokalnih razvojnih strategij in zmanjšuje učinkovitost programa. Predstavniki lokalnega okolja pogosto več mesecev čakajo na odločitve na državni ravni, kar prekinja kontinuiteto razvoja na podeželju. Pristop LEADER/CLLD omogoča izvajanje manjših, a za kakovost življenja na podeželju zelo pomembnih projektov, ki jih drugi viri financiranja pogosto ne omogočajo, zato ga županje in župani odločno podpirajo. Predstavnika Društva za razvoj slovenskega podeželja sta opozorila na določeno zaskrbljenost glede nove finančne perspektive, saj trenutni predlogi nakazujejo zmanjševanje sredstev, namenjenih razvoju podeželja in izvajanju pristopa LEADER/CLLD. Predsedstvo SOS je poudarilo, da je **ohranitev pristopa LEADER/CLLD ter**

zagotovitev stabilnih in pravočasno dostopnih sredstev tudi po letu 2027 nujna, hkrati pa je potrebno občinam in lokalnim akcijskim skupinam zagotoviti večjo predvidljivost in podporo pri izvajanju programa.

Lepo pozdravljeni,

Jasmina Vidmar, l.r.
generalna sekretarka Skupnosti občin Slovenije